

CAPREOLUS

TIJDSCHRIFT VOOR REEWILDBEHEER

6e jaargang nr. 20 december 1998

Colofon

opgericht op 21 april 1951.

Capreolus, Tijdschrift voor
Reewildbeheer
van de Vereniging Het Reewild
ISSN: 0929-1091
Verschijnt: 4 x per jaar
Beschermer: Z.K.H. Prins
Bernhard

Redactieraad:

Prof Dr J.L. van Haften
Mr T.M. Kolle
R. van Nederpelt
Dr A.P.M. Rutten

Redactie:

G.J. Spek (eindredacteur)
Mw. J.E. van Herp-Bruynius
(vormgeving)

Redactie ondersteuning:

Mw. J.A.M. Hendriks-
Hueber (fotomateriaal)
R.C. van Dijk (acquisitie)
J.M. Smit (buitenlandse tijdschriften)

Foto cover: Joke Hendriks

Verenigingsprofiel.

Bestuur:

P. Schenk
M.O. Schepers
R.L. van Nederpelt

G.J. Spek

J.H. Bakker lid
J.B.M. Hoefsloot lid
H. Meijeringh lid
H. Punt lid
Dr A.P.M. Rutten lid
Ir J.M. Seroo lid
C.J.M. Slikkeveer lid
Dr R.J. Vierling lid
G.F.H. van der Woude lid

Secretariaat:

G.J. Spek,
Elburgerweg 146,
8171 RJ Vaassen
tel: 0578-576124
fax: 0578-577406

Ledenservice-administratie:

Mw. J.E. van Herp-Bruynius,
Landjonker 19, 3834 CL Leusden.
tel/fax: 033-4942032

Slijpplaatjes:

G.J.M. Koenderink,
Lhee 96, 7991 PK Dwingeloo.
tel: 0521-597356

voorzitter
secretaris
penning-
meester
ambtelijk
secretaris

Coördinator keurmeesters:

J. Schoonderbeek,
Meidoornstraat 16,
7497 MG Bentelo.
tel: 0547-292228

Drukkerij:

Bergdrukkerij Amersfoort,
Kosmonaut 11,
3824 MK Amersfoort.
033-455 18 88

Contributie: f 50,- per jaar.

Bankrelatie:

ABN ♦ AMRO Bank
rek.nummer 49.70.37.440
Gironummer van de bank 83.75.70
t.n.v. Vereniging "Het Reewild" te
Garderen.

"Capreolus" is het onafhankelijke
orgaan van de Vereniging Het
Reewild. De weergegeven meningen
komen niet noodzakelijkerwijs over-
een met die van het bestuur. De
redactie behoudt zich het recht voor,
elke reactie te korten of te redigeren.

Copy voor de volgende 'Capreolus'
voor 15 januari 1999 zenden aan
redactie van Capreolus:
Antwoordnummer 3268,
3800 ZA Leusden.

INHOUD:

	blz
-Van de Voorzitter, <i>P. Schenk</i>	3
-De geslachtsverhouding bij het ree, <i>D.J. Gussinklo</i>	4
-Alle kogels vliegen ... deel 9, <i>J.M. Smit</i>	6
-Oproep zweethondenlijst, <i>P.H. Scheider</i>	14
-Paddo ree?, <i>J.H. ten Seldam</i>	16
-Van Tap tot Tafelen, <i>H. Meyering en T. Wanders</i>	16
-Voor u gelezen, <i>Van de redactie</i>	19
-Nieuws van onze Ledenservice, <i>Mw. J.E. van Herp-Bruynius</i>	21
-Activiteitenkalender	23

Van de voorzitter

-P. Schenk-

De donkere dagen voor kerst lenen zich bij uitstek tot een terugblik op het bijna voorbij jaar. Voor mij in het bijzonder m'n eerste opgedane ervaringen in en met de Vereniging Het Reewild! Na inmiddels vijf Dagelijks Bestuur en drie Landelijk Bestuursvergaderingen is mijn enthousiasme het voorzitterschap destijds te hebben aanvaard alleen maar toegenomen. Wat mij voorts extra heeft gemotiveerd zijn de bezoeken die ik zoals destijds aangekondigd, aan alle regio's heb afgelegd.

Een gezonde portie kritiek

Naast een gezonde portie kritiek welke wordt geuit (en zo hoort het ook!) heeft men mij duidelijk te verstaan gegeven wat men van het bestuur verwacht. Maar ook dat men bereid is wat voor de Vereniging te doen; zich persoonlijk in te zetten! De roep om meer professionaliteit, uniformiteit en het instellen van een vast aanspreekpunt met betrekking tot reewildzaken; verder ook een betere samenwerking met andere verenigingen en organisaties op het gebied van grofwild was luid en duidelijk. Dit heeft inmiddels geleid tot een aantal initiatieven die deels gerealiseerd en deels in

Foto: Joke Hendriks

bewerking zijn, waarop ik tijdens de aanstaande Algemene Ledenvergadering uitvoerig terug zal komen. Indien u echter zo lang niet kunt of wenst te wachten, kunt u daarover uw representant in het Landelijk Bestuur om informatie vragen.

Kennis en ervaring

Onder de indruk was ik van de kennis en ervaring die er in de regio's voorhanden is en de bereidheid die ten dienste te stellen van onze Vereniging die men een zeer warm hart toedraagt. Dit alles heeft mij persoonlijk er nog meer van overtuigd dat er voor onze Vereniging, zo mogelijk nog meer dan in het verleden, een enorme taak is weggelegd met

betrekking tot het beheer van het reewild. Adequaat, ethisch verantwoord en wat leidt tot het welzijn van het ree! Tijdens de aangekondigde Algemene Ledenvergadering zal ik u uitgebreid verslag doen van het geen uw bestuur en vele anderen het lopende verenigingsjaar tot stand hebben gebracht.

Gaarne wil ik van deze gelegenheid gebruik maken een ieder die zich het afgelopen jaar, op welke wijze dan ook, voor de vereniging heeft ingezet, mijn mede bestuurders in het bijzonder. Mede namens hen wens ik u en de uwen prettige feestdagen en een heel voorspoedig en vooral gezond laatste jaar van deze eeuw!

De geslachtsverhouding bij het ree

-D.J. Gussinklo-

Onderzoekresultaten inpassen in het beheer?

Wij weten nog lang niet alles van het ree. Maar we weten al wel veel. Er is door wetenschappers veel onderzoek gedaan en er is veel gepubliceerd. We weten nu veel meer dan zo'n dertig jaar geleden en het is natuurlijk wijs om de aanwezige kennis ook daadwerkelijk te gebruiken in de praktijk van het reewildbeheer. Dat betekent onder andere dat de resultaten van onderzoek, die meestal niet in de Nederlandse taal zijn gepubliceerd, op een begrijpelijke en overtuigende wijze terecht zullen moeten komen aan de basis, bij de jagers die de uitvoerders zijn van het beheer. Dat kan betekenen dat soms standpunten die men jarenlang heeft gehuldigd moeten worden herzien omdat ze achterhaald zijn. En dat gaat niet van vandaag op morgen, het blijkt vaak een lange en moeizame weg te zijn.

Geslachtsverhouding

Neem nou bijvoorbeeld het onderwerp geslachtsverhouding. De opvattingen van onderzoekers hierover zijn in de afgelopen decennia niet of nauwelijks veranderd. Dat de geslachtsverhouding in een reewildpopulatie, levend in

een dichtheid die past bij de kwaliteit van het leefgebied, bij voorkeur in de buurt van 1:1 zou moeten zijn weten we al heel lang (Thate, 1955). Wat we echter kunnen vaststellen is dat dit lang niet door alle reewildjagers wordt gedragen. In veel gebieden is de verhouding in het voordeel van het vrouwelijk wild, met alle nadelen die daaraan verbonden zijn.

hoger afschot, met name in de kalveren- en jaarlingenklasse, om de stand niet te hoog te laten worden. Een geslachtsverhouding ten gunste van het vrouwelijk wild zonder dat dit leidt tot verhoging van de wilddichtheid is alleen maar mogelijk en wenselijk in gebieden met hoge jaarlijkse verliezen door predatie of klimaatomstandigheden of in gebieden met een

Foto: Joke Hendriks

Aanwas en geslachtsverhouding

De jaarlijkse aanwas staat sterk onder invloed van de geslachtsverhouding. Veel geiten betekenen een groter aanwas en een noodzakelijkerwijs

hoog aantal verkeersslachtoffers. Ook in gebieden waar de stand nog niet het optimum heeft bereikt is een geslachtsverhouding ten gunste van het vrouwelijk wild (tijdelijk) acceptabel (Schäfer,

1982). Het vaststellen van de geslachtsverhouding aan de hand van tellingen is helaas niet eenvoudig. De (on)zichtbaarheid van bokken en geiten is het jaar door niet gelijk. Dat kan leiden tot aanzienlijke fouten in de berekening van wilddichtheid en geslachtsverhouding. Maar daarover een andere keer meer.

1:1

Er zijn aanwijzingen dat bij een geslachtsverhouding van 1:1 de bronstperiode korter is dan bij een verhouding van bijvoorbeeld 1:1,5. In de bronst verliezen de bokken nogal wat aan gewicht en na een korter durende bronst zullen de bokken minder tijd nodig hebben om weer op krachten te komen. Dit is niet onbelangrijk als we bedenken dat vanaf begin

september de haarwisseling begint met aansluitend het afwerpen van het gewei en meteen daarna de energievretende opbouw van het nieuwe gewei.

Meer bokken als geiten

Het is zelfs aan te bevelen om in gebieden met een hoge, nog net toelaatbare, wilddichtheid te streven naar een geslachtsverhouding in het voordeel van de bokken (Wagenknecht, 1983). Bij een geslachtsverhouding van 1:1 is het veel eenvoudiger om de aanwas onder controle en de dichtheid binnen de grenzen van de draagkracht te houden. Bij een ongunstige verhouding maken we het onszelf alleen maar moeilijk.

Beheer op basis van een plan

In de WBE's worden thans

keurig reewildbeheerplannen gemaakt. Er wordt een draagkrachtbepaling gedaan en jaarlijks geteld, de te verwachten aanwas wordt berekend en er wordt op basis van deze gegevens, rekening houdend met het valwild, bekeken of er moet worden ingegrepen door middel van jacht en zo ja, in welke aantallen verdeeld over bokken en geiten. Wanneer er sprake is van een goed plan, keurt de provincie het plan voor vijf jaar goed. Maar dan begint het pas.

De uitvoering

We zullen het plan goed moeten uitvoeren. Maar als we doorgaan op dezelfde wijze zoals we tot nu toe hebben gedaan (wie de schoen past) dan zullen we er niet in slagen de gemaakte plannen ook waar te maken. En dat zullen we dan te zijner tijd (terecht) keihard op onze boterham krijgen. Dus als we in onze WBE's een reewildstand hebben die de draagkracht heeft bereikt of, zoals op vele plaatsen het geval is, daar overheen is dan zullen we het toegewezen afschot ook daadwerkelijk volledig moeten realiseren. Vooral het vrouwelijke reewildafschot zal beter gerealiseerd moeten worden, mede ter realisering van de nagestreefde geslachtsverhouding 1:1.

Redactie: We vernemen graag uw mening over dit artikel.

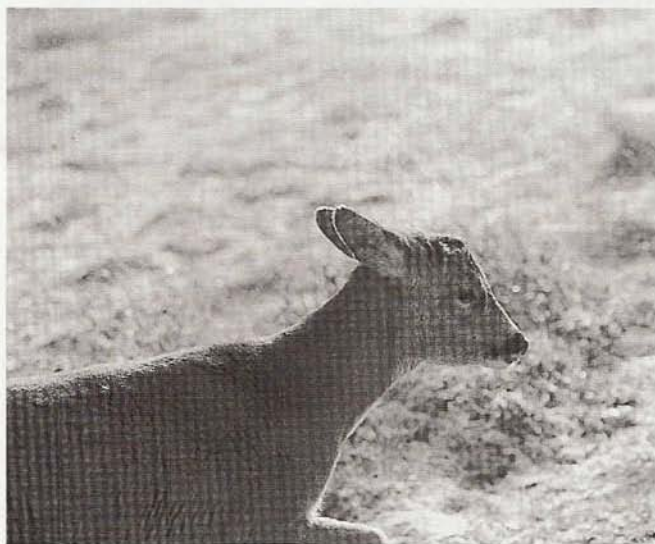

Foto: Joke Hendriks

Alle kogels vliegen.....

Deel 9

-J.M. Smit-

Ketsen en hindernissen

Konijnen

Hoe langer hoe meer konijnen worden in onze polder gesignaleerd. Hoe dat komt? Men weet het niet. Het is nu zelfs al zo, dat ze gaten in de polderdijk graven. Aan deze schade moest op wens van het waterschap iets gedaan worden, maar hoe? Konijnen zijn ook niet gek. Als je dichterbij komt dan ongeveer 150 meter lopen de konijnen onder in hun holen of tussen een berg granietstenen, die daar liggen. Aanvankelijk konden zij met de vuurbuks bejaagd worden, maar al spoedig bleek dit onvoldoende effectief. Een afstand van 150 meter is te ver voor de kleinkaliberbuis (de .22), die het goed doet tot een meter of tachtig, afhankelijk van de patroon die je gebruikt, maar

dan houdt het op. Hoewel over het nut en bereik van vuurbuiken ook een artikel te vullen is, verwijs ik daarvoor naar het Jachtvademecum. Om verder weg dan die genoemde vluchtafstand van ± 150 meter te blijven kun je de centraalvuurbuis nemen, waarin je de patronen gebruikt met de gangbare deelmantelkogels. Het beperken van de konijnenschade gaat in dat geval boven de consumptie. Konijnen schieten met de grofwildbuis? De wenkbrauwen gaan omhoog. Kan dat zomaar? Natuurlijk kan dat! Maar veel mensen hebben de indruk, mede door de harde knal en het aanzicht van de forse patronen, dat deze buis veel gevaarlijker zou zijn in verband met de draagwijdte en het eventuele ketsen van de kogel, dan de vuurbuis. Is dat ook zo? Lees mee.

Ricochet en .22

De samenhang tussen 'geluidsniveau', 'patroongrootte' en 'gevaarlijk' dient genuanceerd benaderd te worden. Om een goed begrip van het ketsen te krijgen, moeten we toch even terug naar de vuurbuis. Een .22 (vuurbuis) maakt weliswaar veel minder geluid, maar de kans op ketsen (ricocheren - ricochet) van deze kogels is heel groot. Het kogeltje van de .22 heeft een te lage snelheid (de V_0 kan bijvoorbeeld 400 - 450 m/sec zijn) en heeft daarmee ook altijd te weinig energie om zelfs dichtbij de loopmond uit elkaar te spatten bij het treffen van een voorwerp. De kogel wordt weliswaar vervormd, maar blijft voor circa 90% intact en de massa, het oorspronkelijke gewicht, blijft dus nagenoeg gelijk. Dat vergroot de kans op ketsen aanzienlijk, vooral als deze kogel op een vlakke onderlaag (zand, grind, ijs, stenen, hout) terecht komt.

Hoek van inval = hoek van uitval

In de natuurkunde is het zo, dat de 'hoek van inval' gelijk is aan de 'hoek van uitval'. Schiet je bijvoorbeeld onder een hoek van 30 graden op een vlakke steen, dan kan het

Foto: Joke Hendriks

kogeltje die steen ook weer achter zich laten onder dezelfde hoek. In de praktijk komt dat met onze kogels lang niet altijd uit, vooral niet indien de oppervlakken 'zachter' worden. Mede door de te verwachten kogelvervorming kunnen de vreemdste bochten verwacht worden, dus eigenlijk ben je onder geen enkele hoek veilig voor ricochet. Ricochet is zelfs nog mogelijk na het uitschot van een schot op een kraai, die op een zanderig pad zit.

Dat is één van de redenen, waarom we in de jachtpraktijk moeten zorgen om te schieten met een goede kogelvanger op de nabije achtergrond. Bekijken we de inslag op de vlakke grond, zoals hard zand, dan zien we een 'kogelgeultje', maar verder weg vinden we geen deeltjes van de kogel. Zelfs niet op 200 of 300 meter achter de inslag. De .22-kogel is waarschijnlijk in z'n geheel geketst en onvindbaar. Wat op zand gebeurt, kan ook op

van de kogelbaan benaderd, hoe groter de kans op ricochet. Daarom worden de kogelvangers op de schietbanen altijd zo geconstrueerd, dat bijna onder een rechte hoek in het zand geschoten wordt.

Omdat het gewicht van de .22 kogel nagenoeg gelijk blijft, zal die na een ricochet nog vèr dóórgaan, zelfs afstanden van honderden meters zijn haalbaar. De energie blijft daarbij voldoende om verwondingen te veroorzaken. Dus: weinig geluid, maar wèl veel kans op ketsen en dus meestal gevaarlijk!

Foto: Joke Hendriks

Ketsproef

Onderzoeken we onder veilige omstandigheden (hier doe ik dat op het strand, naar de Noordzee toe) het ketsen op vlak zand, bijvoorbeeld na het schieten op een laag opgesteld schijfje, dan horen we bijna altijd het jankende geluid van de .22 kogel nadat deze het zand heeft geraakt.

andere structuren, want het ketsoppervlak voor een .22 kogel is niet kritisch. Ga er van uit, dat een .22 kogeltje altijd zal ketsen indien het oppervlak min of meer hard is. Die kans wordt alleen maar groter, indien de hoek van inval kleiner wordt, met andere woorden, hoe meer het trefoppervlak het vlak

Ricochet en centraalvuur A. Gewone deelmantelkogels.

Centraalvuurkogels hebben een hoge aanvangssnelheid (V_0 vaak boven de 900 m/sec) en bij het treffen van een weerstand kunnen ze uit elkaar spatten. Het 'desintegreren' gebeurt alleen, indien

Foto: Sip de Vries

het projectiel op de trefafstand nog voldoende snelheid over heeft gehouden. Deze 'desintegratie-snelheid' moet in het algemeen *boven de 2200 fps, of 670 meter per seconde* zijn. Het hangt van het kaliber en de aanvangs-snelheid (V_0) af, tot op welke afstand deze snelheid nog gehaald wordt en daarmee de desintegratie van de kogels nog verwacht kan worden. Voor de .222 Rem. is dat tot ongeveer 165 meter, voor de .223 Rem. om en nabij de 185 meter. Voor de patronen in de kalibers 22-250 tot bijvoorbeeld 7 x 64 en .270 Winchester ligt deze afstand, ook afhankelijk van de kogelgewichten, tot op circa 275 meter. Tref je dus *binnen deze afstand* het wild of bijvoorbeeld dikke takken, dan desintegreert de kogel *bijna altijd volledig* en is *ricochet onwaarschijnlijk*.

Splinters

Wel kunnen de splinters en scherven van de kogel in onvoorspelbare richting wegvliegen, maar de restenergie van de kleine splinters is in dat geval betrekkelijk gering, naar mijn mening te vergelijken met hageldoorsnede 2,79 mm (bismut) op 60 meter. Eventuele grotere stukken van de kogel kunnen wel schade veroorzaken, de rest-energie van de stukken lood bijvoorbeeld kan nog wel behoorlijk zijn. Op het zand kun je op de plaats van een inslag,

waarbij desintegratie heeft plaatsgevonden, een *schroeiplek* vinden. De kogel lijkt in dat geval versplinterd, de kleine stukjes mantel en loodkern vallen na 50 tot 75 meter na het treffen op de grond (teruggevonden! zie foto) en kunnen tijdens hun vlucht in het algemeen na deze afstand weinig schade aan mens of dier doen, anders lagen ze niet op 75 meter! Een dergelijke kogel kan, vooral indien naar de grond toe geschoten wordt, *na een volledige desintegratie* veiliger zijn dan een vuurbukskogel, omdat de kleine scherven veel eerder hun energie hebben verloren.

Foto: Joke Hendriks

45 graden

Aan de andere kant is het wel zo, dat de scherven tot 45 graden links en rechts uit kunnen vliegen en nog tot ± 75 meter 'onaangenaam' kunnen zijn. Vlak achter het trefoppervlak is de rest-energie natuurlijk veel groter, daarom moet je ook nooit op een dier schieten, dat niet vrij

van andere soortgenoten staat. En als we spreken van 'veiliger' dan een vuurbukskogel, dan nemen we aan, dat er geen mensen in de buurt zijn. Hun aanwezigheid is tot op 75 meter van bejaagbare diersoorten immers niet waarschijnlijk (maar niet onmogelijk). Is de desintegratie *niet* volledig, dan zullen de grotere stukken van de kogel wel belangrijk aan snelheid hebben verloren, maar desondanks kunnen deze op grotere afstand gevaarlijk zijn en eventueel ook nog ketsen.

Geheel of gedeeltelijk ketsen

Het is echter ook mogelijk, dat de gewone deelmantelkogels wél binnen de voor de desintegratie kritische afstanden, praktisch in hun geheel ketsen, mits het oppervlak daartoe aanleiding geeft. Bij onderzoek van het gedrag van .270 W. deelmantelkogels (Sierra, 140 grains) ketst circa 10 tot 15% *binnen de afstand* van 275 meter op een vlakke ondergrond, zoals hard zand. Desintegratie vindt dan onvoldoende plaats. Op het oppervlak van de inslag zie je bijna geen schroeiplek en je kunt het ketsen van de kogel ondanks de gehoorbeschermers ook horen aan het jankende geluid van de zich verwijderende kogel of de grotere delen daarvan. Deze kunnen dan vele honderden meters verder vliegen in onvoorspelbare richting en schade doen aan mens, dier of object, erger

dan de .22, omdat restgewicht en snelheid meestal groter zijn. Heeft de kogel een afstand bereikt, waarop de trefsnellheid tot *onder* ± 670 m/sec is afgenomen, dan is desintegratie van de kogel *minder waarschijnlijk* geworden. De kans op ketsen neemt met het toenemen van de afstand (en dus met het afnemen van de snelheid) evenredig toe, waarbij ook het oppervlak minder kritisch wordt. Schieten we wild voorbij en raakt de kogel een verder verwijderd object, houdt dan ook sterk rekening met een ongewilde koersverandering. Na het treffen van kleiner wild op grotere afstanden kan de deelmantelkogel na het uitschot ook gedeeltelijk intact blijven en daarna ketsen. De snelheid kan inmiddels gezakt zijn tot die van een .22 KK en de kogel kan dan extra gemakkelijk ricocheren, ook vaak weer in

onvoorspelbare richting. Een 'coup double' wordt niet altijd even veel op prijs gesteld!

B. Kogelconstructies met 'gecontroleerde expansie'

Voor zwaarder en groter wild dan reeën en vossen kunnen kogels gebruikt worden, die zijn ontworpen om na het treffen juist niet geheel te desintegreren. Volgens mijn proefnemingen ketsen (grote delen van) deze kogels bijna altijd op gladde oppervlakken. Ook kan het gebeuren, dat het voorste deel van de

kogel versplintert en deze scherven kunnen weer alle kanten opvliegen, hoewel ook in dat geval de energie van de kleine stukjes gering zal zijn. Besef dus hoe je schiet! We kunnen zeggen, dat hoe meer van de kogel heel blijft (door de toegepaste constructie), hoe groter de kans op ricochet zal zijn. Vooral de Barnes X en volmantelpatronen zullen de neiging hebben om te ricocheren. Worden deze kogels voor kleiner wild gebruikt, dan moeten we na

Op de foto zijn bovenaan kleine en grote splinters te zien van deelmantelkogels (oogst van twintig kogels, waarbij de hele kleine stukjes niet teruggevonden konden worden) en niet gedesintegreerde volledig koperen

Foto: Joke Hendriks

het uitschot ook sterk rekening houden met ketsen. In het algemeen bestaat voor dit soort kogels dus een groter ricochetgevaar dan bij de gewone deelmantelkogels, zeker ook op kortere afstand.

Hoewel bij sommige centraalvuurpatronen dus een volledige desintegratie kan plaatsvinden, waardoor de kans op ricochet gering wordt, is niet te voorspellen, wanneer dat zal gebeuren. Houd daarom altijd rekening met ricochet van grotere delen, die schade kunnen veroorzaken. Het veiligste schot blijft altijd een schot met op de directe achtergrond een afdoende kogelopvang (zachte grond, dichte struik- of graslaag, water, sneeuw, steile hellingen).

Hindernissen in de kogelbaan

We hebben in het bovenstaande gezien, dat kogels in hun geheel of delen daarvan, kunnen ketsen. Daarmee komen we op een onderwerp, dat er zijdelings mee te maken heeft. Kogels kunnen in hun baan op weg naar het gewenste trefpunt ook in aanraking komen met lichte hindernissen, meestal onbedoeld. In het jachtveld zijn dat grassprietten, varens, lage struikjes, takjes, twijgen en dergelijke, vooral als het wild in de dekking staat.

Je leest wel eens, dat bepaalde kogels of bepaalde kalibers meer geschikt zouden zijn om dit soort hindernissen te weerstaan. Vergeet dat maar rustig, want iedere hindernis heeft voor iedere kogel, uit wat voor kaliber dan ook verschoten, een desastreuze baanverandering tot gevolg. Om het nog duidelijker te

zeggen: of het nu een softpoint, een roundnose, een volmantel, een Barnes X, een kaliber .222 of .458 is, langzaam of snel, de kogel krijgt een baanverandering te doorstaan, die de kogel ergens anders doet belanden dan de bedoeling was. Naar mijn mening zal ook de nieuwe kogel van Lapua, de 'forex', waarbij door een H-mantel constructie het achterste deel van de kogel alleen uit de mantel bestaat (dus geen loodkern), dat effect vertonen, al claimt men anders.

ten opzichte van de snelheidsenergie) om de draaiing in stand te houden en een geringe kracht op die rotatie maakt daar al een einde aan. Die obstakels zijn soms niet duidelijk te zien. Je kunt niet altijd even scherp waarnemen, of het ree nu net achter wat grasstengeltjes staat of niet. Je bent zo blij dat er eindelijk wat te voorschijn is gekomen (daar staat na 7 avonden bersen en zitten tussen de muskieten eindelijk de gezochte bok!), dat je daar niet meer op let.

Foto: Joke Hendriks

Stoppen van de rotatie

De voornaamste reden tot een koersverandering (afgezien van een eventuele desintegratie) is namelijk, dat na aanraking zelfs al met een licht obstakel de rotatie vrijwel onmiddellijk stopt, zodat de stabilisatie van de kogel verloren gaat.

Die rotatie vergt namelijk maar heel weinig energie (om de gedachten te bepalen: enkele tienden van procenten

Vergroting kijker

Ook zijn er ondanks de raadgevingen in deze artikelen nog altijd jagers, die een vergroting van meer dan 6 x op hun kijker voordraaien, waardoor zelfs dunne takjes op korte afstand niet meer opgemerkt worden. Iedereen heeft bewust of onbewust wel eens gehoord, dat je tijdens het schieten moet zorgen, dat er geen dingen in de weg van de kogel mogen zitten, omdat je

anders voorbij kunt schieten. Hier op het strand heb ik eens op een A4 geschoten door het helmgras heen en wat je soms kunt zien is een 'keyhole' effect. De kogel is al op 10 meter na het raken van de helmenspieten zodanig gekanteld, dat er een langwerpige inslag op het papier te zien was. Dat kan alleen, indien de rotatie opgehouden heeft te bestaan. En dat alleen door een paar sprietjes! Ook kwam het voor, dat er door de desintegratie een splintering optrad. Dit alles met een gewone softpoint, Sierra 140 grains .270 Winchester. Door het 'sleutelgat'-effect kun je dus concluderen, zoals al eerder werd aangegeven, dat rotatie en stabilisatie van de kogel onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.

Hindernissen in de kogelbaan

De Duitser Löcher heeft, in navolging van anderen, onderzoek naar dit fenomeen gedaan en is overwegend tot al bekende (zie brochure Norma), maar toch voor sommigen verrassende resultaten gekomen (Wild und Hund, nr. 26/1996 e.v.). Hij nam proeven door hindernissen zoals gras en zwaarder materiaal, takjes van sparren van 5 tot 13 mm dik, in de kogelbaan te plaatsen. De strekking van zijn verhaal houden we kort en we beperken ons tot de resultaten.

Foto: Joke Hendriks

Conclusies:

A. Alle kogels van de gangbare jachtkalibers vertoonden koersafwijkingen, die opliepen tot meer dan één meter van de bedoelde kogelbaan op 10 - 30 meter nadat het obstakel geraakt was.

B. Alle kogels, behalve de volmante (en volgens mij geldt dat ook voor de Barnes X) gaven kans op desintegratie, maar de softpoints zonder kogelversterking wel het meest.

C. Voor alle kogels geldt, dat de energie na het treffen van een hindernis afneemt en wel des te meer, naarmate de belemmering groter wordt. Indien desintegratie optreedt, is de energie van de restdelen vaak zeer onvoldoende om grofwild dodelijk te treffen. De kleine splinters verliezen hun energie vrij snel (zie onder ketsen).

D. De scherven van de gedesintegreerde kogel kunnen uit-

waaiëren tot op 45 graden en meer. Omdat een kogel bij weinig weerstand vaak minder desintegreert dan wanneer de kogel een hard oppervlak zoals de grond raakt, is extra zorg geboden. In het bos moet bovendien rekening worden gehouden met een biljartbal-effect. Grotere delen van de kogels kunnen opnieuw takken raken, de koers wordt door eventueel herhaald ketsen geheel anders, waardoor ernstig gevaar voor anderen kan optreden. Wel is het zo, dat de lichte kalibers, zoals vooral de .22 KK en de .222 Rem. meer afwijkingen gaven dan sommige zwaardere, maar de kalibers zwaarder dan de .223 (en de 22-250) gaven praktisch alle dezelfde afwijkingen te zien! Dat geldt dus ook voor de round-nose en de TIG/TUG. En een wijdverbreid misverstand: ook kogels met lagere snelheden, die wel

eens voor de bosjacht worden aangeraden, vertonen nage-noeg dezelfde afwijkingen! Löcher komt derhalve tot de conclusie, dat het schieten door hindernissen moet worden voorkomen.

Indien je volgens Löcher toch tot schot wilt komen, kan eventueel een risico met dunne grassprietten of blade-ren genomen worden. Indien het wild niet verder dan *enkele meters* in dit gras of achter zulke belemmeringen staat, (maar hoe zie je dat??) dan zou met redelijke kans tot dodelijk treffen een bladschot afgegeven kunnen worden, maar ook onder deze omstan-digheden zal het trefpunt iets afwijken en het blijft beter om niet te schieten en te wachten tot het wild vrijstaat (of verdwijnt!). Schiet je met een universeel kaliber op 'licht' wild, houd dan altijd rekening met het feit, dat zelfs het uitschot kogelresten kan opleveren, die nog vol-

Foto: Joke Hendriks

doende energie hebben om ander wild te verwonden of zelfs te doden. Het wild moet goed vrij staan van z'n bure-n. Voor de veiligheid moet men in principe zeker weten, dat b.v. achter een bosrand geen mensen lopen (of naar het wild liggen te kijken) en dat de kogel goed opgevangen wordt. Daarom is het de vei-ligste manier om onder een zo groot mogelijke hoek in de grond te schieten, maar helaas lukt of kan dat niet altijd.

Conclusie

1. .22 Patronen

Bij het afvuren hiervan moet altijd rekening worden gehouden met ketsen, onge-acht de aard van het opper-vlak en de afstand. Na het raken van hindernissen wordt de koers van de kogel onvoorspelbaar.

2. Centraalvuurpatronen

A. Traditionele deelmantelko-gels: op een trefafstand van 165 tot 275 meter van de loopmond *geringe kans* op ricochet van de gehele kogel (afhankelijk van kaliber, van de V0 en alleen bij een 'kri-tisch' oppervlak). Wel kun-nen, na desintegratie, grotere restdelen van de kogel op hun beurt weer ricocheren. Op grotere trefafstand, als de snelheid daalt onder de ± 670 m/sec., neemt de kans op ricochet snel toe. Dit ook na eventueel uitschot op kleiner wild, dat dichtbij getroffen wordt. De kogelsplinters kun-

nen alle kanten uitgaan, de kleinere deeltjes zijn echter snel uitgewerkt.

B. Kogels met een versterkte constructie: ongeacht de V0 en ongeacht de trefafstand, meer kans op ricochet dan de vorige groep. Gebruiken we deze kogels op kleiner wild (waaronder reewild), dan moet ook hier na uitschot rekening worden gehouden met ketsen. Het voorste deel kan weer desintegreren; splin-terwerking. Voor alle typen kogels geldt, dat na het raken van hindernissen extra gevaar kan ontstaan door een onvoorziene koers van de gehele kogel of van de even-tuele delen daarvan.

En hoe zat het nou met dat schieten op konijnen? Zolang je het dijklichaam als kogel-vanger gebruikt of onder een grote hoek in de zachte wei-landbodem schiet bestaat er *weinig gevaar* voor de .22 en *nog minder gevaar* voor de grofwildkalibers. Voor de laatste categorie echter altijd *niet versterkte deelmantelkogels nemen!*

Het gevaar is dus niet evenre-dig met het geluid!

Nadere informatie:

'Jachtvademeccum', (handboek voor het jachtbedrijf)

Koninklijke Vermande b.v.

Postbus 20

8200 AA Lelystad

Tel: 0320 - 222 944

Fax: 0320 - 226 334

Oproep voor zweethonden

-P.H. Schneider-

Nieuwe lijst

De bestaande zweethondenlijst is weer aan vernieuwing toe. Het ligt in de bedoeling om de nieuwe lijst begin januari gereed te hebben. Tot 31 december 1998 krijgen zij, die zich met hun hond hiervoor willen opgeven uitsluitend schriftelijk de gelegenheid. De bestaande deelnemers hebben inmiddels een enquêteformulier van ons ontvangen, waarop zij de geboekte resultaten en hun wensen kenbaar kunnen maken. Hier en daar kunnen we in den lande nog wel

nieuwe deelnemers gebruiken in verband met het feit dat in geval van een oproep lang niet iedereen direkt beschikbaar is.

De enige eis die wij aan uw hond stellen is, dat deze enkele natuurnazoeke op zijn of haar naam dient te hebben staan. Is deze bovendien gediplomeerd, dan is dat mooi meegenomen, doch geen vereiste. Om u en uw hond alsmede de betreffende jager een desillusie te besparen, hebben wij gemeend in overleg met diverse rasverenigingen deze eis te moeten

stellen. Indien u straks als deelnemer met uw hond genoteerd staat, houdt dat ook in dat u op regelmatige tijden met uw hond oefent, alleen of nog beter en bovendien gezelliger en leerzamer in groepsverband!

Organisatie

Wij willen u er reeds op attent maken dat voor sommige deelnemers en vooral vaak de nieuwelingen er wel eens een jaar voorbij gaat alvorens te worden opgeroepen. Dat is dan jammer, maar dat ontslaat u niet van uw

kopiëren en hierlangs afknippen

In geval van deelname inzenden voor 31 december 1998 aan:

P.H. Schneider,

Jachtlaan 8,

4851 AM Ulvenhout.

Naam :

Adres :

Woonplaats :

Postcode :

Telefoonnummer :

Provincie :

Soort hond :

Aantal natuurnazoeke :

Diploma's : ja/nee

plicht de capaciteiten van uw hond regelmatig op peil te houden. In verband met de vele grofwildaanrijdingen in ons land, met name op de Veluwe, hangt sinds vorig jaar de zweethondenlijst ook op de vier landelijke meldpunten van de ANWB-Wegenwacht. Dus het kan voorkomen dat u ook 's nachts een oproep kunt verwachten van de Wegenwacht, dat er een hert, wild zwijn of ree gekwetst in de nabij gelegen dekking is ontkomen. Iedere deelnemer ontvangt van ons nog een handleiding hoe te handelen in zo'n geval.

U dient echter wel op de hoogte te zijn van de grenzen van de diverse WBE's in uw directe omgeving alsmede de telefoonnummers van de jagers, die met u in zo'n geval dienen mee te gaan, ook in verband met het eventueel plaatsen van vangschoten en dergelijke. Er liggen momenteel ook plannen gereed bij de Vereniging Het Reewild om een soortgelijk meldingssysteem met de landelijke politie op poten te zetten.

Preventieve maatregelen

Er zijn in ons land in diverse regio's goed lopende afspraken met de politie, maar op veel plaatsen ontbreekt nog het nodige ook op het gebied van wildkeringen, zoals wildspiegels, duftaun, uittreedplaatsen in kanalen en het gebruik van wildredders.

De reewildstand is nog steeds groeiende en het valwild bedraagt op dit moment zelfs ongeveer de helft van het gerealiseerde jaarlijkse afschot!

Al deze hulpmiddelen ter voorkoming van aanrijdingen zijn niet alleen gewenst vanuit het diervriendelijke aspect, maar ook ter voorkoming van persoonlijke ongevallen, nog afgezien van de economische waarde die het wildbraad vertegenwoordigt. Daarom is het van groot

belang, ook uit oogpunt van onze P.R., dat iedere WBE in ons land waar grofwild voorkomt zelf contact opneemt met de plaatselijke politie en deze op de hoogte brengt van de nieuwe zweethondenlijst en telefoonnummers van degene die op de hoogte gebracht dienen te worden in geval van een niet dodelijke aanrijding met wild binnen de WBE. Wij wensen u bij voorbaat succes en houden ons aanbevolen voor op- en aanmerkingen.

Foto: "Deutsche Jäger Zeitung" uit 1918.

Paddo ree?

-J.H. ten Seldam-

De achterhand 'zwabberde'

Op 25 oktober j.l. zag ik in de namiddag op de Planken Wambuis 5 stuks reewild rustig laveien. Het waren vrouwelijke exemplaren. Toen ze zich op een gegeven moment rustig verplaatsten zag ik dat 1 exemplaar, die als laatste wegging, zich van achteren moeilijk voortbewoog. De achterhand 'zwabberde' van links naar rechts en het ree dreigde soms haast om te slaan. In het najaar van 1997 is ook een geit gezien die een dergelijk beeld vertoonde. In de jachthut werd toen beweerd dat dit komt doordat

een ree soms teveel paddestoe-
len eet. Wie kan dit bevesti-
gen of heeft een andere ver-
klaring? Het bedoelde ree ver-
keerde verder in goede condi-

tie (niet mager, geen vuile
spiegel) en er was geen sprake
van een gebroken looper. Ik
ben benieuwd naar een reac-
tie, alvast bedankt.

Foto: Joke Hendriks

Van Tap tot Tafelen

-H. Meijeringh en T. Wanders-

Toen in het begin van de zestiger jaren Jan en Tiny de scepter nog zwaaiden in het Drentse dorpscafé, op de grens met Friesland, was het daar altijd een bar gezellige boel. Achter de oude tapkast, die niet veel meer was dan een roonbank en vóór de brede, ondiepe vitrinekasten waarin allerlei soorten glaswerk stond te pronken was Jan met opgestroopte mouwen zeer nadrukkelijk aanwezig.

Speling der natuur

Boven op één van de kasten bevond zich een haas dat in zittende houding was geprepareerd en daarbij was voorzien van twee ongeveer 6 cm. lange gewei-stangetjes, die onmiskenbaar hadden toebehoord aan een jaarlingbokje. Hoewel Jan altijd heeft volgehouden het beest op deze wijze in zijn jachtveld te hebben geschoten, kwam er na verloop van tijd toch wat meer duidelijkheid

over deze merkwaardige speling der natuur. Midden in het café stond een prachtige houtkachel met daaromheen de traditionele ring, waar de voeten van de gasten op konden rusten of waarop soms natte kledingstukken konden worden gedroogd. Vooral na de jacht was deze warmtebron een vanzelfsprekend middelpunt en zocht men bij binnenkomst meteen een goed plaatsje.

Foto: Joke Hendriks

Jan & Tiny

Meer op de achtergrond maar altijd behulpzaam bij het bedienen van de klanten met links en rechts een vriendelijk woord en een praatje over de dorpsnieuwttjes of de toestand van de familie was Tiny aanwezig en samen met Jan was het café in de wijde omtrek een trekpleister voor het groene gilde. Jan en Tiny wonen nog steeds in een gedeelte van de zaak, waar ze op een strategisch punt de komende en gaande man kunnen zien. Ze leggen samen een kaartje of kijken naar de tv en daar waar ze kunnen helpen ze zeker nog als dat nodig is. De druk is echter enigszins van de ketel. Hun zoon heeft de zaak overgenomen en uitgebreid tot een modern etablissement met een groot aantal hotelkamers, veel zaalruimte en een uitstekend restaurant. Geen wonder dat vele gasten, waaronder de top van het professionele voetbal, hier

regelmatig terugkeren. En daar rekenen we ook zeker ons zelf bij. Het bestuur van Reewildbeheer Noord Nederland houdt hier al jarenlang haar vergadering en ook organiseert ze hier haar activiteiten.

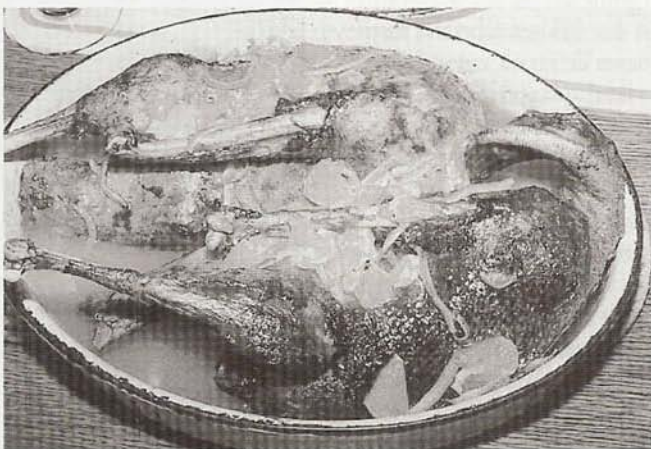
Maitre l'Hotel Tinus

Het zal de aandachtige lezer dan ook niet verwonderen, dat wij hem graag een beetje laten meeprofiteren van het

culinaire gebeuren onder leiding van Maitre l'hotel Tinus. Voor deze keer wil hij aan onze lezers zijn geheimen prijsgeven en uit de keuken klappen. Wij kunnen u verzekeren dat de tips, die wij van hem kregen de moeite waard zijn om uit te proberen. Hieronder volgt zijn verhaal.

Eerlijker, natuurlijker en smakelijker

"Over smaak valt niet te twisten", aldus een bekend spreekwoord en daarmee bedoel ik eigenlijk te zeggen, dat iedereen die kookt zijn eigen smaak moet laten prevaleren. Toch zijn er een aantal algemene regels waar u op moet letten bij het bereiden van wild en het maken van sauzen. We leven momenteel in een tijd van eerlijk voedsel: We eten de zemelen van de tarwe en gooien desnoods de korrel weg. Onze eieren moeten van de scharrelkip komen anders zijn ze niet echt. In dit

Eend met sinaasappelsaus.

Foto: Joke Hendriks

rijtje hoort ook het wild thuis, want wat is er eerlijker, natuurlijker en smakelijker dan het vlees van een dier, dat zelf heeft kunnen bepalen wat het wilde eten? Een ree, hert of patrijs zijn kieskeuriger bij de keuze van hun voedsel dan de meeste mensen ze selecteren voor hun maaltijden uitsluitend de fijnste kruiden. Maak bijvoorbeeld maar eens de maag van een fazant open! Wat u daarin vindt, kan een boer zijn scharrelkip nooit geven. Generaties lang is er beweerd, dat wild adellijk moest zijn, eerst moest het bijna tot ontbinding overgaan voordat het zijn aparte delicate smaak kreeg.

EN IE GELEUFT DAT?

Nee, beste lezer al die verhalen over adellijk wild zijn sprookjes en daar zijn we met z'n allen ingestonken. Adellijk wild is taboe in de keuken van een goed restaurant. Hetzelfde geldt ook voor het marinieren van het wild. Het is dan ook een fabel dat marinieren de smaak van wat voor wild dan ook ten goede zou komen. Dit was hooguit een noodmaatregel in tijden dat er nog geen deugdelijke houdbaarheidsmethoden waren. De gastheer die wildbraad op zijn menukaart zet moet er voor zorgen, dat het oorspronkelijk karakter van het wild volledig bewaard blijft. Met marinade maakt men wel een smaak maar allesbehalve een wildsmaak.

Gebruik alleen vers wild

Koop uitsluitend wild, dat er fris en gezond uitziet en bovendien een neutrale of aangename geur heeft. Neem steeds de moeite een goede wildfond te maken, die als basis voor een saus moeten dienen (een wildfond is het ingedampte kooknat van het te bereiden wild) Dikke gebonden sauzen zijn al jaren uit de boze. Deze wildfond wordt getrokken uit de afsnijdsels van nek, botten of wat er verder over is van het wild dat men gaat bereiden. Het dient daar uiteraard bij te passen. Kook alles rustig en met verse aromaten zoals ui, prei, wortel, enkele jeneverbesen en dat wat uzelf smakelijk

vindt. Na het trekken en zeven wordt het fond opnieuw voorzien van verse aromaten en hierna wordt deze sterk ingekookt. Nu nog eens zeven en u heeft een goede basis voor diverse sauzen.

INKOKEN, INKOKEN, INKOKEN

Het geheim van een goede smakelijke saus is: INKOKEN, INKOKEN, INKOKEN en nog eens INKOKEN. Goede sauzen geuren en glanzend van zichzelf. En tenslotte dit: Of u nu thuis wild gaat bereiden of daarvan gaat genieten in een restaurant, bezuinig nooit op de wijn. Een goede maaltijd verdient een dito wijn.

Foto: Joke Hendriks

Voor U gelezen

-A. Rommers-

Natuurmonumenten

De Vereniging Natuurmonumenten doet over het algemeen goed werk. Daarom is het uitermate vreemd als je leest (BN/De Stem 15/9) dat een vereniging voor natuurbehoud een jachtvergunning aanvraagt voor de Dintelse Gorzen, Slikken van De Heen en Krammer-Volkerak. Een absurde situatie waar notabene de Provincie Noord-Brabant een stokje voor wil steken. Al vaker is mij opgevallen dat bij natuurbeherende instanties veel mensen werken die jager zijn of op zijn minst een jachtverleden hebben. Ik zou me voor kunnen stellen dat dat zeer belemmerend werkt bij het terugdringen en tenslotte afschaffen van de jacht in natuurgebieden. Situaties zoals hierboven geschetst doen afbreuk aan de geloofwaardigheid van 'Natuurmonumenten'. Een natuurgebied waar gejaagd wordt is geen gebied meer voor de natuur.

Foto: Joke Hendriks

-M. van Dooren-

Natuurbeheer of krepeerbeheer

De heer Rommers (BN/De Stem 19-09-1998) maakt de inmiddels klassieke denkfout dat jacht in een natuurgebied strijdig zou zijn met de beheerdoelstellingen. Een natuurgebied is en

blijft een soort fors bemeten planten- en dieren-tuin. Het is een begrensd gebied, de mens heeft het begrensd. Het behoud of aanleggen van een natuurgebied is dus bij voorbaat een menselijke keuze en geen natuurlijke. Een natuurgebied moet worden beheerd. De beheervorm is dus eveneens een menselijke afweging: laat je onwillekeurig allerlei diersoorten via krepeerbeheer, ziekten en stress doodgaan of besluit je na tellingen en wildobservaties, draagkrachtberekening van het gebied een beperkt aantal dieren nagenoeg pijnloos te doden zodat de overige fauna gezond kan blijven? Als je kiest voor bewust doden van enkele dieren dan gebeurt dat het meest secuur en met de minste verontrusting van de natuur door professionele opgeleide jagers. Er zijn mensen die afkeuren dat jagers genoeg beleven aan de jacht. Maar of jagers wel of geen genoeg beleven aan de jacht, maakt voor de te schieten dieren geen verschil. In beide gevallen worden zij gedood voor het voortbestaan van de overige fauna. Ook hier wegen menselijke gevoelens tegenover het natuurlijk belang. Kiest u ervoor dat de dieren in een natuurgebied door overbevolking moeten kreperen, verhongeren en langdurig lijden aan infecties en ziekten, dan vraag ik mij af wat u verstaat onder dierenliefde en liefde voor de natuur nog inhouden en of een natuurgebied niet beter krepeerzone kan heten.

Blafherten

Telegraaf, 2 november 1998

Hoenderloo. Op de Veluwe en in de Achterhoek leeft sinds enige tijd een populatie van ongeveer honderd blafherten, ook bekend als muntjaks. Het blafhert is een rood-bruin minihert met een heel klein gewei en slagandachtige hoekranden. De nogal agressieve dier-

Foto: Sip de Vries

soort vecht flink tijdens de bronsttijd en stoot dan blafgeluiden uit.

Redactie: In het lente-nummer zal uitgebreid aandacht worden besteed aan deze nieuwe hertensoort in Nederland.

Infrarood wildredder

Eindelijk lijkt er een probaat apparaat te zijn om maaiverliezen onder reekalveren, jonge hazen en broedende (weide)vogels te voorkomen. In Duitsland is een infrarood wildredder ontwikkeld. De lichaamswarmte van de in het gras bevindende dieren wordt door de infrarood detector gesignaleerd. Zodra dit gebeurt gaat er een waarschuwingssignaal. Het apparaat wordt in draagbare en een op een cyclomaaier te monteren uitvoering geleverd. Verwacht wordt dat het prototype deze winter in productie genomen kan worden. Bij voldoende afzet wordt een prijs verwacht van rond f 1.000,—. We houden u verder op de hoogte.

Apeldoorns Wapen Atelier

**Vindt U
kwaliteit
ook zo
belangrijk?**

Wij ook!
Daarom hebben wij alleen
vakmensen in dienst.
Buiten kwaliteit leveren we ook
nog een uitstekende service.
Dit alles tegen een redelijke prijs.

**Laat Uw wapens voor het nieuwe seizoen
Geheel Gratis : door ons controleren
Op speling en loop slijtage.**

Apeldoorns Wapen Atelier

Koninginnelaan 15, 7315 BJ Apeldoorn
Tel.: 055-5217522, b.g.g. 055-3661155 of 06-53190428
Geopend: dinsdag t/m donderdag van 19.00 tot 22.00 uur.
Andere tijden volgens afspraak.

Nieuws van onze ledenservice

-J.E. van Herp-Bruynius-

Contributie 1999

Net als vorig jaar zenden wij de acceptgirokaart voor het contributiejaar 1999 tezamen met Capreolus. Wij hopen op uw medewerking deze acceptgiro zo spoedig mogelijk in te vullen en te verzenden naar uw bank. Er zijn helaas nog enkele leden die hun contributie over het jaar 1998 nog niet hebben voldaan. Deze leden zijn eind september aangeschreven. Inmiddels hebben de regio-secretarissen hier een overzicht van ontvangen. Uw regio ontvangt n.l. geen retributie over niet betalende leden. Daarom een laatste oproep, **betaal uw achterstallige contributie vóór 31 december 1998.**

Fotomateriaal

Joke Hendriks verzorgt reeds enige tijd op uitstekende wijze het fotomateriaal voor ons tijdschrift Capreolus. Soms worden foto's spontaan aangeleverd door derden. Een goed voorbeeld hiervan is het fotomateriaal van Sip de Vries. Bij de diverse artikelen wordt ook regelmatig keurig het fotomateriaal aangeleverd. Graag wil ik vanaf deze plaats de mensen bedanken die dit belangeloos doen!! Joke Hendriks heeft me een keer verteld, dat ze het eigenlijk wel vreemd vindt om

steeds door haar gemaakte foto's te plaatsen. Graag zou ze meer materiaal van anderen aangeleverd krijgen. Vandaar nu een oproep: Ga op pad met uw camera en stuur uw mooiste foto's naar de redactie.

Wenskaarten van de Vereniging 'Het Reewild'

De tijd om elkaar alle goeds toe te wensen breekt weer aan. Het is wellicht een prima idee om dit te doen met de prachtige serie wenskaarten, die wij als Vereniging u nu te koop aan kunnen bieden. Het betreft fraaie kleurenfoto's gemaakt door Joke Hendriks, op gevouwen kaarten, die inwendig blanco gehouden zijn. Hierdoor zijn ze dus niet alleen geschikt voor Kerst- en Nieuwjaarswensen, maar kunnen ook voor andere doeleinden worden gebruikt. Ze zijn per

Archieffoto.

set van 8 verschillende kaarten met envelop te koop voor f 15.—, inclusief verzendkosten. Twee sets f 27.50; drie sets f 40.—; vijf sets f 60.—. U kunt deze kaarten bestellen bij de Ledenservice en Administratie, Antwoordnummer 3268, 3800 ZA Leusden, per fax kan ook: 033-4942032

Foto: Joke Hendriks

Aktiviteitenkalender

Regio Limburg

organiseert in januari 1990 voor de vierde maal de cursus Reewildbeheer. De cursus wordt gegeven door enige deskundige reewildjagers uit de regio Limburg en behandelt de biologie, het beheer en bejaging van het reewild met aandacht voor ballistiek, aanspreken van reewild, bepaling van ouderdom van het geschoten stuk, schottekens, nazoek en ontweiden.

De cursusavonden worden eenmaal in de veertien dagen gehouden op een nader te bepalen locatie in Midden-Limburg of Oost-Brabant.

Er worden ongeveer 10 cursusavonden gegeven en afgesloten door een praktijkdag waar het draagkrachtmodel van Van Haften in de praktijk wordt getoetst in een reewildbiotoop. De cursus wordt afgesloten met een multipli-choice test.

Diegenen die de test halen worden beloond met een certificaat en insigne.

De kosten bedraagt f 300,— voor leden van de Vereniging Het Reewild en f 350,— voor niet-leden (incl. lidmaatschap Vereniging Het Reewild). Opgeve aan het secretariaat van de Regio Limburg; dhr. H. Stassen, Tungelerdorpsstraat 107, 6005 RH Tungelroy. Tel: 0495-561549.

Regio Noord Nederland

organiseert in de drie Noordelijke provincies wederom een Basiscursus Reewildbeheer. Uit de praktijk bleek er een leemte te zitten tussen jachtopleiding en het daadwerkelijke beheer van reewild. Daarom is er door de Vereniging Het Reewild een basiscursus opgezet waarin naast algemene informatie, vooral aan jacht-specifieke zaken aandacht wordt besteed.

In een drietal avonden worden onderwerpen behandeld als o.a. kenmerken van het ree, gewei, leeftijdsschatting, aanspreken, het ree en zijn voedsel, gebit, voortplanting, jachtmethoden, ontweiden en behandeling geschoten wild. Samengevat: een cursus voor jagers die meer over reeën willen weten. De kosten van deze cursus bedraagt voor leden van de Vereniging Het Reewild f 150,— en voor niet leden f 192,50 per persoon. Hierbij is de cursusmap inbegrepen. WBE's die lid zijn van de Vereniging Het Reewild kunnen namens de WBE één lid inschrijven voor f 150,—, alle overige deelnemers betalen evenals de niet leden f 192,50.

Dit bedrag moet bij aanvang van de eerste les bij de cursus-leider worden voldaan. In

overleg is het ook mogelijk dat deze cursus in uw eigen WBE gegeven wordt. Dit kan bij aanmelding van minimaal 10 personen. Overleg over de cursusplaats is dan mogelijk.

Over cursusplaatsen, data een aanvangstijden zullen de deelnemers zo spoedig mogelijk door ons worden geïnformeerd. Nadere informatie is te verkrijgen bij de secretaris van de Regio Noord Nederland de heer N. van Loeröp, Tolhuisweg 30-A, 9475 PG Midlaren. Telefoon/fax: 050-4094133.

Regio West- en Midden-Brabant

organiseert op 27 en 28 maart 1999 haar jaarlijkse Reewildbeheertentoonstelling in Hotel 'Bellevue' Dorpsstraat 27 te Chaam. De opening is op zaterdag 27 maart 1999 om 20.00 uur en zondag geopend van 12.00 - 17.00 uur.

Jaarvergadering op 24 april 1999

Op 24 april 1999 zal de Jaarvergadering van de Vereniging Het Reewild in Hotel Bakker te Vorden plaats vinden. Nadere gegevens over onze Jaarvergadering worden vermeld in ons lente-nummer.